

Aan: Het Veiligheidsberaad
Postbus 7010
6801 HA Arnhem

In afschrift aan:

- Commandanten Brandweer
- Vereniging Nederlandse Gemeenten
- Ministerie van Veiligheid en Justitie
- NVBR

Onderwerp: haalbaarheidsonderzoek nieuwe brancheorganisatie voor de brandweer

Datum: 25 oktober 2010

Geachte dames en heren,

De Veiligheidsregio's, schaalvergroting, 'Strategische Reis', bezuinigen, reorganiseren, samenvoegen meldkamers, community safety, SIV's, TS2 of 4 of 'Brambulances'..... Kunt u het nog volgen? De mensen die het brandweerwerk daadwerkelijk moeten doen (de 'werkvloer') niet. Zij zijn in het hele proces niet of nauwelijks betrokken en herkennen in deze ontwikkelingen de noodzaak niet vanuit hun vak.

De vakorganisaties hebben vol ongeloof kennis genomen van het rapport 'Inzet gereed' van de Commissie Mans en vooral van de wijze waarop de NVBR als brancheorganisatie dit rapport lijkt te omarmen. Elke vorm van vakinhoudelijke, financiële en juridische analyse ontbreekt.

Wij lezen in het rapport dat de moeizaam opgebouwde handhaving van brandveiligheid in gebouwen kan worden opgegeven. Als gevolg hiervan moet de brandweer bij optreden in gebouwen, deze per definitie als onveilig beschouwen. Concreet betekent dit dat afbrandsenario's, ongeacht of er burgers in het object aanwezig zijn, in toenemende mate tot de werkelijkheid zullen gaan behoren; in vaktermen: het toepassen van de offensieve buitenaanval. Dit onder het voorwendsel van vergroting van zelfredzaamheid en dragen van eigen verantwoordelijkheid. Dit zal het aantal doden, gewonden en de maatschappelijke schadelast nog sterker doen toenemen terwijl deze trends nu juist doorbroken moeten worden. Hiermee geeft de brandweer haar moeizaam verworven positie aan de voorkant van de veiligheidsketen prijs en verwordt daarmee tot een onsamenhangende organisatie die slechts de 'rommel' op kan ruimen. Jarenlange investeringen in de kwaliteit van de brandweezorg door gemeenten en het brandweerpersoneel, worden daardoor teniet gedaan. Hiermee staat uw veiligheid, die van de burgers en de brandweermensen op het spel.

De vakorganisaties constateren ook dat met de plannen in het rapport aan de achterkant van de veiligheidsketen, de eerste uitruk van de brandweer, een soort afbraakproces in gang wordt gezet. De wettelijke balans tussen de eisen in de bouwvergunning en verplichtingen van de overheid om de eerste brandweerauto's op tijd en met een volledige bezetting te garanderen, wordt hiermee ernstig verstoord.

Niet alleen de kans om burgers te redden en de schade te beperken, neemt hierdoor sterk af maar ook de veiligheid van optredende brandweerlieden verslechtert fors. Het aanpassen van de repressieve doctrine wordt beargumenteerd met de 'wetenschap' dat het merendeel van de burgers reeds is omgekomen voordat de eerste brandweerwagen voor de deur staat. En dat terwijl er jaarlijks ruim 600 burgers door de brandweer worden gered bij brand en ruim 7300¹ (!) bij andere ongevallen en daarom de brandweer al jaren torenhoog op nummer 1 staat voor wat betreft het vertrouwen van de burgers², een prestatie waar alle brandweerlieden met recht trots op kunnen zijn.

De kosten van de brandweer zijn de afgelopen 10 jaar verdubbeld. Hoe komt dat? De sterk gestegen kosten zijn al voor 19,5% veroorzaakt door inflatie. Daarnaast is er de afgelopen 10 jaar veel geïnvesteerd in de crisisbeheersing en rampenbestrijding en de bijbehorende opbouw van de regionale brandweren en Veiligheidsregio's. Wij hebben de stellige overtuiging dat er sprake is van overmatige bureaucratisering, terwijl de kosten van de lokale brandweezorg de laatste 10 jaar nauwelijks substantieel zijn gestegen (los van inflatie/indexering). Sterker nog: Vanwege het feit dat de brandweer grotendeels uit Vrijwilligers bestaat, zit Nederland voor een dubbeltje op de eerste rang. Juist Vrijwilligers raken, door het gebrek aan vakinhoud, steeds meer van hun brandweerkorps vervreemd.

De afgelopen 3 jaar hebben de vakorganisaties ultieme pogingen ondernomen om inhoudelijk aansluiting te vinden bij de NVBR om gezamenlijk vorm en inhoud te geven aan de innovatie van het brandweervak; tot nu toe zonder enig positief resultaat. Hoewel de NVBR grote hoeveelheden geld, energie, uren en papier heeft besteed aan allerlei programma's, netwerken en rapporten hebben deze niet daadwerkelijk geleid tot substantiële verbeteringen voor de werkvloer en de kwaliteit van de brandweezorg in de praktijk. De vakmensen van de brandweer die dag in, dag uit voor de burgers klaarstaan, begrijpen dat niet meer en vragen zich in toenemende mate af of dit geldverslindende, demotiverende én gevaarlijke beleid nog kan worden gestopt of omgebogen.

Op grond van deze conclusie en de recente voorstellen in het rapport Mans, met een verzwakking van de veiligheidsketen aan de voorkant, de afbraak aan de achterkant én een verhoging van de risico's voor optredende brandweerlieden, hebben de gezamenlijke brandweervakorganisaties zich afgevraagd hoe zij de veiligheid van de burger, die van de brandweerlieden en de bescherming van 'have en goed', blijvend op het huidige wettelijke niveau kunnen waarborgen.

De vakorganisaties hebben daarbij eveneens geconcludeerd dat de NVBR in haar rol als branchevereniging steeds meer de werkgeversbelangen lijkt te behartigen, niet meer bij machte lijkt te zijn zich onafhankelijk op te stellen en de vakinhoud op het tweede plan zet waardoor de werkvloer zich volstrekt niet meer herkent in de gepresenteerde plannen. De branchevereniging lijkt niet meer in staat om de belangen van de branche te behartigen.

¹ Bron: CBS Brandweerstatiiek 2008

² Bron: GFK trust index 2010

In deze ontwikkelingen zien de vakorganisaties voldoende redenen om de haalbaarheid van een nieuwe brancheorganisatie, waarin plaats is voor vakmanschap en beroepseer en waarin het werkveld zich herkent, op korte termijn te onderzoeken.

Natuurlijk blijven we ondertussen bereid in gesprek te gaan met de NBVR in de hoop dat alsnog de signalen vanuit de branche serieus genomen worden en het rapport Mans in een diepe la verdwijnt, waar het nooit meer uitkomt.

Tot slot. De NVBR wordt gefinancierd door een bijdrage van ca. 15 cent van iedere burger in Nederland die ieder jaar wordt geïncasseerd via de inwonerbijdragen aan de veiligheidsregio's. In onze haalbaarheidsstudie zullen wij dit aspect betrekken.

Wij hopen binnen afzienbare termijn duidelijkheid te hebben over de resultaten van de haalbaarheidsstudie. Wij zullen in dit kader gesprekken voeren met het Veiligheidsberaad, de VNG, de NVBR, het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Vaste Kamercommissie.

Wij hopen u hiermede voldoende te hebben ingelicht en wachten uw reactie met belangstelling af.

Hoogachtend,

Mede namens Ellen Clason - CMHF, Juan Schot - CNV Publieke Zaak en Ruud van Vliet - VBV,

Bert de Haas, ABVAKABO FNV